

'Een ergonomische opleiding lag voor de hand'

Erik Beune

'In mijn praktijk als arbo-adviseur met een bedrijfsverpleegkundige achtergrond was het niet meer dan logisch dat ik meer van ergonomie wilde weten. Ik liep dagelijks tegen ergonomische problemen aan', aldus Doris Le Fèvre, werkzaam bij de Arbodienst Amsterdam en omstreken.

Opvallend veel bedrijfsverpleegkundigen nemen deel aan de Leergang Ergonomie van het NIA. Mevrouw Le Fèvre is nu vier jaar in de praktijk bezig, met als achtergrond de dagopleiding Bedrijfsverpleegkunde in Nijmegen. Daar was wel aandacht voor ergonomie, maar summier. Ergonomie was toen ook nog geen hot item. 'De sfeer is echter veranderd de laatste tijd', aldus Le Fèvre, 'en daar heeft vooral de beeldschermrichtlijn veel aan bijgedragen. En vergeet de Wet TZ niet. Bedrijven worden daar echt wel door geprikkeld. Natuurlijk, in eerste instantie was er alleen maar aandacht voor het terugdringen van het verzuim. Maar dat verandert snel. Ze begrijpen best dat je preventief bezig moet zijn. Dus dat er goede werkplekken moeten komen.'

Gezien de problemen waar ze in de praktijk als bedrijfsverpleegkundige mee te maken kreeg, was een verdere verdieping in de ergonomie een voor de hand liggende keuze.

Le Fèvre kan al terug zien op de nodige resultaten. Een groot instituut heeft zeshonderd beeldschermwerkplekken laten doorlichten. 'Als je verantwoordelijkheid als bedrijfsverpleegkundige neemt', zo stelt ze, 'dan moet je soms best het been stijf houden. Zo moest ik adviseren over een nieuwe standaard-bureaustoel voor een grote bank. De stoel die ze op het oog hadden was echter minder geschikt voor lange mensen. Dan gaat het er soms best hard aan toe en dan moet je stevig in je schoenen staan. Maar ja, je treedt op als arbo-adviseur en dan kan je het niet hebben dat er later problemen ontstaan'.

Facility manager

Wat steeds duidelijker wordt is de belangrijke rol van de facility manager en de inkoopafdelingen. Daar wordt de kwaliteit van de werkplek

'Het is een wijdverbreid misverstand dat risico's op kantoren niet bestaan.'

Foto: Chris Pennarts

voor een belangrijk deel bepaald. Daar loopt zij ook aan tegen de verschillende ergonomische claims die de commercie legt. 'Je ziet nogal eens dat het als verkoopargument wordt gebruikt. Bij nadere beschouwing blijkt het allemaal weinig om de hakken te hebben. Maar je moet dan wel weten wat er op dat gebied speelt'. Ook de NEN-1812 norm op het gebied van kantoorstoelen kan rekenen op haar kritiek: 'Er wordt nogal mee geschermd, maar die norm is zo verwarrend opgesteld dat ook als je er niet aan voldoet je toch de indruk kan vestigen dat het wel het geval is.'

In haar praktijk speelt ook de OR en VGW-commissie een vooraanstaande rol. Allereerst om goed boven water te krijgen wat er nu eigenlijk allemaal aan de hand is in de organisa-

tie. Maar ook als katalysator. 'Verheugend is dat de meeste directies helemaal geen moeite hebben met deze rol van medezeggenschappers'.

Schuttinkjes

Eén van haar overwegingen om zich verder te verdiepen in de ergonomie is dat arbo-adviseurs steeds meer multi-disciplinair moeten (kunnen) optreden. Le Fèvre: 'Als Arbodienst Amsterdam benaderen wij ergonomie als een onderdeel van het totale arbobeleid. We werken in kernteams, waarin de verschillende disciplines zijn vertegenwoordigd. Daarbinnen werk je als arbo-generalist met een bepaalde specialisatie'. Dat voorkomt dat er toch weer de deskundige schuttinkjes dreigen te worden opgetrokken. Tegelijkertijd staat het iedereen toe om eigen specialismes te hebben. Le Fèvre heeft

Leergang ergonomie ingrijpend vernieuwd

De Leergang 'Ergonomie in de praktijk' is ingrijpend vernieuwd. De achttiendaagse leergang bestaat nu uit vijf modules. In de eerste drie modules is de aandacht geconcentreerd op het herkennen en beoordelen van knelpunten. In de vierde en vijfde ligt de nadruk op het (her)ontwerpen van werkplekken en het trainen van de daarbij behorende adviesvaardigheden. Hierbij wordt het systeemergonomische ontwerpmodel gebruikt om systematisch en stapsgewijs om te gaan met advisering.

De inhoud van de leergang wordt beoordeeld en bijgestuurd door een deskundige begeleidingsgroep. Om de aansluiting op de praktijk zo sterk mogelijk te maken, wordt er tijdens de leergang lesgegeven in het NIA-Praktijkcentrum. Tevens wordt meer gewerkt met opdrachten en presentaties die zowel individueel als groepsgewijs worden uitgevoerd. Dit laatste bevordert de onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring.

De Leergang is bedoeld voor wie werkzaam is op het gebied van arbeidsomstandigheden. De deelnemers dienen wel een opleiding op dit gebied te hebben gevolgd en daarnaast enige praktijkervaring te hebben opgedaan. Gedacht kan worden aan bedrijfsverpleegkundigen, arbeidshygiënist, bedrijfsfysiotherapeuten, veiligheidsfunctionarissen, adviseurs op het gebied van arbeidsomstandigheden, ontwerpers, bedrijfsartsen en arbeidsdeskundigen.

Om te toetsen en te onderzoeken wat de leergang voor de deelnemers kan betekenen, wordt voorafgaande aan de leergang contact met hen opgenomen voor een intake-gesprek. Daarin wordt nagegaan of deelname aan de leergang in voldoende mate beantwoordt aan de wederzijdse verwachtingen. Mocht na de intake blijken dat de leergang voor de deelnemer niet het gewenste resultaat oplevert, dan kan hij of zij alsnog annuleren.

Voor meer informatie en een brochure: Afdeling Opleiding en Kwalificatiebeleid van het NIA, tel. 020-5498441. ■

voor haar nieuwe onderwerpen als trillingen, biomechanica (wel een beetje te kort) en het onderdeel 'doelstellingen en randvoorwaarden'. 'Ik ben daardoor inderdaad doelgericht gaan werken, wat trouwens wel de algemene trend in de BGD-wereld is'. Ook miste zij bijvoorbeeld training in adviesvaardigheden. 'Dat is een heel belangrijk onderdeel. Hoe presenteer je een advies op zo'n manier, dat het ook wordt opgevolgd? De aandacht daarvoor was erg beperkt'. In de nieuwe leergang hebben adviesvaardigheden een belangrijke rol toebedeeld gekregen. 'Dat is pure noodzaak. Arbodiensten moeten hun kennis en mogelijkheden verkopen als een commercieel bedrijf. Dan moeten je adviezen natuurlijk wel worden opgevolgd', aldus Le Fèvre.

De dagelijkse praktijk van Le Fèvre speelt zich af in de kantorensfeer en de gezondheidszorg. Wie geneigd is om de problemen die zij tegenkomt vooral in de laatste sector te zoeken stuit op verzet: 'Het is toch nog steeds een wijd verbreid misverstand dat risico's op kantoren bijna niet bestaan. Dan gaat het niet alleen om werkdruk en stress, maar bijvoorbeeld ook om zit- en sta-problemen'.

Over de gezondheidszorg bevestigt zij de algemene indruk: de combinatie van zwaar lichamelijk werk en hoge psychische belasting eist slachtoffers. Le Fèvre is bezorgd over de ontwikkelingen in deze tak van dienstverlening: 'Het ziet er niet best uit. Het lijkt alleen nog maar erger te worden.' Bezuinigingen en verdere taaksplitsing werpen hun schaduwen vooruit.

Le Fèvre is blij met haar keuze van ergonomie als extra specialisatie: 'Nu de grote aandacht voor de Wet TZ weer wat wegeeft komt er weer aandacht voor andere zaken. Voor mij en mijn specialismen wordt het er daardoor alleen maar leuker op. Arbobeleid kan nooit worden losgezien van verzuimbeleid.'

De auteur

Erik Beune is opleider / adviseur bij het NIA

zich bijvoorbeeld ontwikkeld tot specialist op het gebied van bureaustoe-len.

Een jaar geleden volgde zij de NIA-Leergang Ergonomie. Het doel daarvan was om haar ergonomische kennis te vergroten en om als bedrijfsverpleegkundige nog meer preventief te werk te kunnen gaan. 'De toenmalige Leergang liet zich goed combineren met het werken in de praktijk van alle dag. Je zag toch dat mensen die dat ontbeerden er behoorlijk wat moeite mee hadden'. Met genoegen denkt zij terug aan

Verzuimregistratie

De Arbowet verplicht de werkgever een actief verzuimbeleid te voeren en het verzuim te registreren. Op ieder moment moet informatie voor handen zijn om de controle en begeleiding van zieke werknemers te kunnen evalueren en optimaliseren. Om de werkgever daarbij te helpen heeft de BVG in samenwerking met NOVA/Verzuimkoers de Verzuimschijf ontwikkeld. Dat is een software-pakket waarmee snel en eenvoudig verzuiminformatie is te verzamelen en te verwerken.

Als een medewerker zich ziek of hersteld meldt, hoeft alleen zijn naam op het scherm worden aangeklikt. Overzichten en tabellen worden automatisch ingevuld en kunnen worden afgedrukt. Knelpunten per afdeling komen duidelijk naar voren en patronen in ziekteverzuim worden direct zichtbaar. Daarnaast biedt het programma mogelijkheden om de verzuimcijfers voor andere doelen te gebruiken, bijvoorbeeld voor het arbojaarverslag.

Voor het inlezen van het personeelsbestand biedt NOVA/Verzuimkoers tegen geringe meerkosten een conversie-service. Vijf dagen na het aanleveren van het personeelsbestand, wordt de Verzuimschijf gebruiksklaar geretourneerd. De Verzuimschijf kost f 590 exclusief BTW en is te bestellen bij de BVG, afdeling M&V, Antwoordnummer 2218, 3700 VB Zeist. Voor meer informatie over de Verzuimschijf, mw. Y. Paling, tel. 03404-49851.